

Een grote stap,

Voor ouders is de overgang naar de brugklas soms een **grotere schok** dan voor hun kinderen. Dat fietsen dwars door de stad, het huiswerk, de feesten... Speciale workshops bieden hulp bij het loslaten.

tekst HANNELOES PEN illustratie YKE SCHOTTEN

Job Meihuizen fietst sinds de zomervakantie met zijn oudste dochter Noa (12) mee naar school. De tocht die de brugklasser op het Geert Grootte College moet afleggen – van Noord naar Zuid – is lang en zit vol moeilijke kruispunten. “Ach, ik moet toch naar Zuid voor mijn werk,” zegt Meihuizen. “Het is weinig moeite.” Hij wil het meefietsen tot de lente volhouden.

Meihuizen: “Het is een proces van loslaten.”

Het fietsen is niet de enige kwestie die de ouders van Noa, al voordat ze naar de middelbare school ging, bezighoudt. Er komt zoveel op hen af sinds hun dochter de overstap maakte dat ze hebben besloten een workshop voor ouders van brugklassers te volgen: de *Toolkit voor de brugklas* van het instituut Studiekring.

Karen Vonder, Noa's moeder: “We willen de overstap voor haar in goede banen lei-

den. Ze noemen de kinderen van nu wel de applausgeneratie. Wij ouders zijn erg goed in positief benaderen en helpen. Een na-deel daarvan is dat onze kinderen slechter met tegenslagen kunnen omgaan.”

Meihuizen: “Maar daar zijn we ons van bewust.”

Noa gaat al vanaf het begin van het schooljaar naar huiswerkbegeleiding. Dat is voor een half jaar. Daarna willen de ouders haar

ook voor ouders

plannen. “Ik heb al tegen haar gezegd: We gaan al het huiswerk in de agenda zetten.” Noa’s ouders nemen het zekere voor het onzekere. Scholen kijken volgens hen te veel naar de ouders als het om begeleiding gaat.

Vonder: “De verantwoordelijkheid wordt bij de ouders gelegd, het wordt over de schutting gegooid. Dat vind ik een slechte zaak. Niet iedere ouder heeft voldoende bagage om zijn kind te helpen.”

Onder namen zoals *Je kind georganiseerd naar de brugklas* worden op internet de laatste tijd tal van workshops aangeboden voor ouders van (aankomende) brugklassers. Punten die aan bod komen: een vergelijking tussen de middelbare school van toen en nu, het gebruik van de agenda, huiswerk cursussen of zelf bijles geven. Het instituut Studiekring biedt op drie verschillende plaatsen in Amsterdam zo’n workshop aan. “Er is vraag naar. Ouders willen weten wat op hen af komt. Vooral bij de oudste kinderen in het gezin is het spannend,” zegt Greke Heida, coördinator van Toolkit in het Centrum, waar ouders leren hoe ze hun kinderen die eerste maanden kunnen begeleiden.

“Ouders hebben tal van vragen. Ze vinden bijvoorbeeld het gesleep met die zware tas belastend. Dan wijs ik ze op de kluisjes in school. Ik raad ze ook aan de schoolagenda door te nemen en hun kind te leren plannen. En leer je kinderen ook leren. Als je mazzel hebt, doet de school dat, maar dat gebeurt beslist niet overal.”

Lees verder op pagina 14

steunen bij het huiswerk. Op de cursus leert Vonder hoe dat moet. “Ik ben geneigd veel over te nemen en al snel zelf het antwoord te geven.”

Meihuizen wil zijn dochter helpen met

‘Vooral bij de oudste kinderen in het gezin is het spannend’

Ouders kunnen tijdens de workshop ook ervaringen uitwisselen. Heida: “Ze zitten in hetzelfde schuitje en dan is het fijn met elkaar te overleggen. Het zijn vaak betrokken ouders, die het moeilijk vinden hun kind los te laten. Ze klagen dat er vanuit de middelbare school weinig betrokkenheid is.”

De ouders krijgen na afloop van de workshop een lijst met tips mee: koop een goede rugzak, fiets de route naar school een paar keer, kaft de boeken op tijd en zorg voor een goede agenda met een weekoverzicht. Frederik Smit is senior onderzoeker bij het onderwijsonderzoeksbureau ITS van de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij vindt cursussen zoals Toolkit niet vreemd. “Ouders waren gewend op de basisschool in en uit te lopen. Ze gaven de juf een hand, vertelden nog even wat en gingen dan weer. Op de middelbare school heb je tienminutengesprekken met docenten. Korte, formele gesprekken. De ouders kunnen hun ei niet kwijt en ervaren de afstand met school als een enorme kloof.”

Ouders verleenden op de basisschool vaak hand- en spandiensten. Ze waren luizenmoeder, oversteekvader, leesouder, liepen mee naar zwem- of gymles, gingen mee naar Artis of op schoolreisje, regelden de overblijf of hielpen mee in de bibliotheek. Het valt allemaal in een klap weg, zegt Smit, net als de contacten met andere ouders. “Sommige scholen zetten ouders ook nog eens echt op een afstand. Zij zien de kinderen als klant, niet de ouders.” Dat ouders zich zorgen maken dat hun kind in een grotere, anonieme school loopt en meer aan zijn lot is overgelaten, snapt Smit dan ook wel. “Ze missen de geborgenheid van de basisschool. Hun kinderen zitten vaak op grote scholengemeenschappen waar veel meer vrijheid is. Ouders hebben ook minder vertrouwen in de leraar gekregen en willen meer zicht op hun kinderen hebben.”

Smit geeft masterclasses aan scholen om hen te leren hoe ze met ouders moeten omgaan. De cursussen zijn, vertelt hij, in een mum van tijd volgeboekt.

Camyre de Adelhart Toorop, conrector van het Berlage Lyceum (1200 leerlingen), kaart ‘de kloof’ op de open dag al aan. “Je

ziet allemaal bleke koppies op de open dag. Niet van de kinderen maar van de ouders. Ik benoem het meteen en zeg tegen de ouders: voor jullie is de stap vele malen groter.”

De school zorgt voor een ‘zachte landing’ van de brugklassers én van de ouders. De eerste twee dagen hebben de brugklassers introductiedagen. Ouders mogen de eerste dag mee naar binnen, krijgen een kop koffie in de kantine en kunnen meteen even

‘Een ouder wilde mee op schoolreisje. Maar dat kun je een kind niet aandoen’

de mentor en andere ouders zien. Na drie weken is de eerste ouderavond gepland. Ouders worden verder veelvuldig de school binnengehaald om tentoonstellingen van werkstukken te bekijken of thema-avonden bij te wonen. “Ik vind dat ouder-vriendelijk. Een ouder moet zich ook veilig voelen bij ons op school. Anders leert hun kind minder goed,” zegt De Adelhart Toorop.

Maar soms slaat het wel door, wil de conrector kwijt. “Een ouder van een kind uit de eerste klas wilde mee op schoolreisje. Maar dat doen we niet. Daar ligt de grens. Dat kun je een kind niet aandoen.”

Een cursus zoals de Toolkit vindt De Adelhart Toorop overbodig. “Ze onderschatten hun kind. De eerste dag lopen de kinderen achter de twee slimsten van de klas aan. Daarna doen ze het zelf. Bovendien leren we de kinderen tijdens de studieles studievastigheden aan.” Christel Deckers, moeder van brugklasser Cato, ging wel naar de workshop Toolkit. Ze speelt nu eenmaal graag ‘op safe’. “Ik wil dat het goed gaat met mijn dochter. Maar ik wil er ook weer niet bovenop zitten. Ik zoek mijn plaats.”

Deckers is de laatste week van de zomervakantie twee keer met haar dochter meegefietsd naar het Spinoza Lyceum. Eén keer bij daglicht en een keer in de schemering. “We hebben ook rondgekeken in de buurt van de school. Is er een bakker, voor als je je brood bent vergeten? Is er een fietsenmaker, voor als je een leuke band hebt?”

Haar dochter zit al vanaf het begin op huiswerkbegeleiding. “Veel ouders hebben het het eerste jaar heel druk met het huiswerk van hun kind. Dan zeggen ze: ‘We hebben een acht voor haar werkstuk biologie’. Ik wil die stress hier niet. Ik heb ook gehoord dat kinderen moe en ziek zijn omdat ze tot elf uur ’s avonds aan het huiswerk zitten.” Lenny Bartels-Stoeltie, moeder van een tweedeklasser van het Berlage Lyceum, kent verhalen van ouders die hun kinderen

nareizen. “Je hebt ouders die een half jaar stiekem achter hun kind aan fietsen naar school. Of ouders die zelfs, zonder dat hun kinderen het weten, meereizen in de trein.”

Andere ouders sms’en wekenlang elke dag naar hun kinderen: of ze de fietstocht naar school wel hebben overleefd.

Zelf heeft zij dat niet gedaan. “Kinderen moeten struikelen en butsen oplopen.” Ze heeft de overstap niet als groot ervaren, al was de eerste week wel spannend.

De ouderparticipatie in de nieuwe school staat vergeleken met de oude basisschool van haar kind wel op een laag pitje, vindt Bartels-Stoeltie. Op ‘haar’ basisschool was ze drie keer per week te vinden. Ze was luizenmoeder, hielp de school versieren, verstopte paaseitjes als paashaas, liep voorop in de polonaise met carnaval en ze heeft, zegt ze, wel duizenden bekertjes limonade ingeschonken met Kerstmis en Sinterklaas. “Ik ben hier op het Berlage meteen in de Ouderraad gegaan. Maar dat werk is vele malen minder vergeleken met de basisschool.”

Karen Vonder, wiens kind nu bijna vier maanden in de brugklas zit, vindt dat de afstand wel erg groot is. “Ik ken niemand. Gelukkig kwam onze dochter snel met een klassenfoto aanzetten.”

Op de cursus wil Vonder graag sparren met andere ouders van brugklasleerlingen. Aandachtspunten genoeg: Hoe gaat je dochter met de mobiel om? Wat schrijft ze op facebook? Gaat ze naar Frisfeesten waar meisjes met jongens schuren?

Deckers, moeder van Cato, gaat vooral voor het uitwisselen van ervaringen: “Gedeelde smart is halve smart.” ■

‘Je ziet veel bleke koppies op de open dag. Niet bij de kinderen, bij de ouders’